

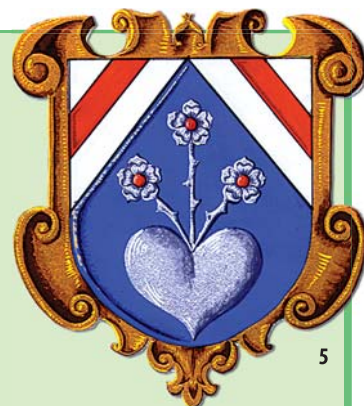
Dešánské noviny

2/2010

BŘEZEN

VÝTISK ZDARMA

ROČNÍK 2 - VYDÁVÁ OBEC DEŠNÁ

5

BĚLČOVICE DANČOVICE DEŠNÁ HLUBOKÁ CHVALKOVICE PLAČOVICE RANCÍŘOV

Drazí spoluobčané, těžko říct, co se dělo za zdmí vašich obydlí po celou krutou zimu. Ať už to bylo cokoliv, dobré nebo špatné, s jarem nadešel čas otevřít okna a vpustit do pokojů nový a čerstvý vzduch (není-li zrovna jižní). Nadechněme se tedy společně jarního světa, připijme na zdraví dětské radosti, která přichází s novým sluncem a zelenajícím se okolím a vynoříme hlavy ze zimních

Slovo úvodem

nor. Jaro je časem mládí, smrt odpulila pryč a s ní snad i stíny na našich duších, které jsou jí tak blízké, můžeme opět dělat věci s radostí a zaujetím dítěte, můžeme se opět smát věcem nedospělým, můžeme se na čas zbavit mrtvého masa kyse-lých ksichtů. Slovem jarním je zkrátka Mohu – mohu cokoliv. Čím více pravé jarní atmosféry nasajeme, tím tolerantnější pak přistupujeme k druhým, tím lehčeji se i nám samotným dýchá a tím snáze docházíme radosti, kterou nám pohled na naše mladší neposedné drahoušky dává. Ne nadarmo se dříve nový rok slavil na jaře místo uprostřed zimy, jaro je v pravdě novým rokem, novým časem, kdy jsme na chvíli opět novými lidmi – užívejme si toho.

Hodně štěstí a extrapříjemné čtení přeje

Ondřej Adam

Zabíjačka

na straně 4

Masopust v Rancířově

Čtete na str. 3

MDŽ v Rancířově

8. březen – Mezinárodní den žen. Nyní mnoha lidmi zatracovaný svátek minulého režimu.

Mé vzpomínky na oslavy tohoto svátku zhruba před 25 lety: výroba přáníček ve škole a školce, čokoládové dorty objednané ve škole a přinesené v papírové krabici domů

maminkám, babičkám, tetičkám... A přitom tááák dobré. Vystoupení dětí z mateřské a základní školy a po něm společná zábava rodičů a dětí ve starém sále (nynější tělocvič-

ně) za hudebního doprovodu rodiny Tomšíkových. Myslím, že to bylo docela fajn.

V Rancířově na tento svátek nezapomněli a již léta jej po svém oslavují. Organizátory jsou vždy nadšení místní jedinci, od starších přebírají žezlo mladší. Letošní akce proběhla v režii

Kludových a Mrkvových. Přes trable se sháněním muzikantů se akce zdárně konala v sobotu 20. března od 19.00 hodin v sále v Rancířově.

Vstupné bylo více než lidové, zájemkyně o občerstvení si mohly předem tzv. předplatit a za zvýšené vstupné dostaly

chlebičky, zákusky a štamprlíku. K tanci hrála výborně kapela Styl ve zmenšeném složení, tedy asi polovina této kapely. Účast 70 návštěvníků je myslím velmi slušná. Je to akce, kde se sejdou mladí i staří, popovídají si, zatancují, „vyblbnou se“ a bezvadně si to užijí. (V/P)

FOTO: KAREL POLÁČEK

Dětský karneval

V sobotu 20. března 2010 se v sále v Dešné konal dětský karneval.

Zorganizovaly jej paní učitelky ze Základní školy a Mateřské školy v Dešné, o hudbu se

postaral pan Koutný z Dačic. Od jedné hodiny se začali scházet šašci, Zorové, princezny,

FOTO: KAREL POLÁČEK

FOTO: KAREL POLÁČEK

pirátky, čarodějnice a jiné podivné postavy, a od půl druhé se karneval rozjel na plné pecky. Děti tančily ostrošest a ze spousty zábavných soutěží si odnášely sladké odměny, byly spokojené, karneval se moc povedl. Jen je

podle mě škoda, když už si s tím někdo dá tu práci, že není větší účast. Sál rozhodně nepraskal ve švech. Navíc se některé děti asi stydí obléct do žertovného převleku a přicházejí bez masky. Proč? Vždyť je to přece **maskární karneval**.

Za všechny, kteří si jej dokázali náležitě užít, děkujeme organizátorkám za pěkné odpoledne. (V/P)

Tradice a obyčeje

Strana 5

Str. 7
Anketa
Naši spoluobčané o Dešánských novinách

Brádlery boudy

Str. 8

Recyklohraní

Soutěž pro ochranu životního prostředí
Str. 3

Únorové plesy v Dešné

19. 2. 2010 pořádalo Sdružení dobrovolných hasičů svůj 5. ples.

K tanci a poslechu hrála hudební skupina Habakuk, též nechyběla bohatá tombola a pohoštění, a s účastí 150 platících mohou být pořadatelé určitě také spokojeni. (V;P)

FOTO: KAREL POLÁČEK

FOTO: KAREL POLÁČEK

FOTO: ALENA ŠTOKROVÁ ML.

5. 2. 2010 se konal tradiční myslivecký ples.

Bohatá zvěřinová tombola, výborná myslivecká kuchyně a hrající kapela Rookies přilákala na 240 návštěvníků.

FOTO: ALENA ŠTOKROVÁ ML.

Po vzoru dešanských hasičů se rozhodl provozní rancířovské hospody pan Radek Neshyba uspořádat (nejen) pro místní vepřové hody.

Páteční zabíjačku vedl známý mistr řeznický Karel Klouda a pomáhal, kdo měl ruce a nohy. V sobotu 13. 3. 2010 od 16.00 hodin k tanci a poslechu hrálo oblíbené Duo J+J z Kdousova, pro zahnání hladu a chuti se podávaly v pátek připravené zabíjačkové pochoutky. Spousta jelit, jitrnic a tlačének zaplnila prostory hospody, nechyběl kotel guláše a pivo Břežňák za lidovou cenu. (V;P)

**VÍCE TAKOVÝCH NADŠENCŮ
V NAŠÍ OBCI!**

FOTO: KAREL POLÁČEK

FOTO: KAREL POLÁČEK

Už se zase hrabeme v zeměkouli

Když jsme minulý rok opravovali na dvou místech rozvody centrálního vytápění, utěšovali jsme se nadějí, že se jedná o náhodné a výjimečné poruchy. Letošní topná sezóna nás vyvedla z omylu.

Abyste toho nebylo málo, letos jsme opravovali už na třech místech. Potrubí bylo prorezlé mezi usedlostmi Krátkých a Tříletých. Naši zaměstnanci museli vykopat asi 50 m výkopu, než jsme našli místo se závadou. Minulý rok jsme před č.p. 11 opravili odbočku na teplé větvi, letos se v tomtéž místě objevila porucha na zpětném vedení. A prozatím(!) poslední závadu jsme opravili na přípoje do domku paní Tomandlové.

FOTO: ALOIS ADAM

Problémy s teplovody už asi nepřestanou

Máme docela štěstí, že náš spoluobčan pan J. Krátký opět projevil svou šikovnost a hlavní trhlínu zavrhl. Všechna čest i zručnosti našich pracovníků a tak výluka provozu trvala méně než 12 hodin. Ale jak se zdá, na podobné potíže se budeme muset připravit, a tak jsme nuceni celou soustavu v létě vypustit a na vedení v místě výkopu před domem p. Kulíka instalovat vypouštěcí armaturu. Zní to sice neuvěřitelně, ale největší problém při opravách je nemožnost vypustit z potrubí vodu. Tady asi přátelé projektanti něco opomněli.

Z našeho záměru však vyplývá, že výkop v chodníku bude muset být otevřen až do ukončení topného období, provizorně bude přemostěn pochozí lávkou. Všechny občany prosíme o pochopení. (aa)

Stejně jako loni, tak i letos je naše škola zapojena do školního recyklačního programu „Recyklohraní“.

Program si klade za cíl realizaci zpětného odběru baterií a drobného elektrozařízení spojený s osvětovou činností v problematice nakládání s odpady ve školských zařízeních v České republice.

Škola v rámci tohoto programu získává body za sběr baterií a drobného elektrozařízení, ale především také za splnění rozličných úkolů a soutěží vztahujících se k problematice třídění a recyklaci odpadů.

Posledním splněným úkolem, za

Recyklohraní

PF 2010

PÍŠEME PŘÁNÍ
PRO RECYKLOHRANÍ.
PŘEJEME VÁM PO ROCE
HODNĚ SNĚHU,
HODNĚ DÁRKŮ,
ČISTOU ZEMI BEZ ODPADKŮ
A VESELÉ VÁNOCE.

PŘEJÍ DĚTI ZE
ZŠ DEŠNÁ

který žáci naší školy kromě 100 bodů obdrželi ještě bonus ve výši 500 bodů a umístili se tak mezi 23 nejlepšími školami z 541 zúčastněných škol, byla výroba vánočního přáníčka pro „Recyklohraní“. Na kontě tak škola má 2173 bodů, za které se pro nejlepší sběrače a nejaktivnější žáky objednájí odměny.

V současné době je do programu zaregistrováno 2005 škol a je potěšující, že naše škola se zařadila mezi nejaktivnější školy v programu, a získala tak i v loňském školním roce premi v podobě 250 bodů.

Mirka Adamová

Kdopak si tu dělá smetiště?

FOTO: KAREL POLÁČEK

Občany Hluboké jsme byli upozorněni na černou skládku za Hlubokou.

Pod tajícím sněhem se objevilo několik černých igelitových pytlů naplněných odpady. Leží přímo u cesty vedoucí z Hluboké na hranice. Přes zimu byly pěkně schované pod sněhem, ale co s nimi jaře? Ten, kdo je

tam „odklidil“ se asi k nápravě nepřihlásí.

Německé nápisy na pytlích signalizují, že by vandal tentokrát snad ani nemusel být z naší strany hranice. To nám to jaro pěkně začíná ... (V;P)

Obyvatelé Rancířova obnovili tradici masopustního reje masek.

Masopust v Rancířově

V sobotu 6. 2. 2010 se jedenáct masek a pan Vedral s magnetofonem sešlo u domu jednoho z akterů – pana Mrkvy a v jednu hodinu po poledni vyrazilo na svoji pout, „od domu k domu“.

Začalo se v Hluboké, kam se masky přesunuly auty, a poté za doprovodu hudby linoucí se z magnetofonu pokračovaly Rancířovem. Nutností byla láhev něčeho ostřejšího na cestu, neboť mrazivá mlha zalézala až do morku kostí. V podvečerních hodinách byla poslední zastávkou hospoda v Rancířově, odkud již se všichni účastníci zvolna rozcházel k domovům. Nejen děti si v době karnevalů užijí spoustu legrace. (V;P)

FOTO: KAREL POLÁČEK

Zabíjačka

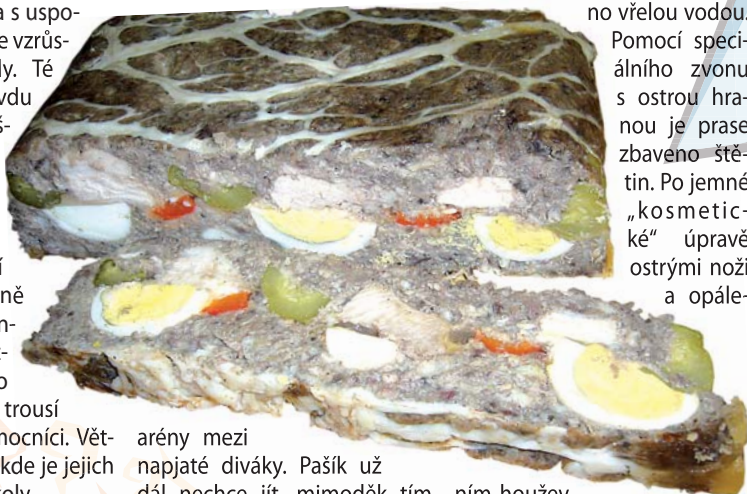
V naší republice se každý rok uskuteční až 350 tisíc domácích zabíjaček. Většinou se konají od listopadu do března.

Je časné ráno. Na dvorku pobíhají lidé, zachumlaní do teplých kabátů. Předešlého dne naštipali dříví, připravili kotle s vodou, různé nádoby na paření, míchání krve, praní masa, rýnu na pověšení pašika. Doma uvařili kroupy, namočili rohlíky nebo buchtu, usmažili cibulku, naloupali česnek a nakonec shromáždili veškeré koření k výrobě tlačanky, jitrniček, jelítek, paštiky, košílky a jiných výrobků.

Tu a tam kdosi přihodí pár polínek pod kotel a s uspokojením zkontroluje vzrůstající teplotu vody. Té musí být opravdu dostatek. Jiný ještě zbežně prověří, zda potřebné náčiní je opravdu na svém obvyklém místě. Další poněkud nervózně pohlíží na hodinky. Zbytečně, řezník právě vchází do vrat. Pozvolna se trouší přátelé, hosté, pomocníci. Většinou všichni vědí, kde je jejich místo a znají své úkoly.

Napětí vzrůstá. Podaří se vyvést pašika v klidu na dvůr i tentokrát? Kdosi utrousí štiplavou poznámku, hraničící s černým humorem, jakousi úlitbu, aby vše dopadlo podle očekávání. Následuje opatrný smích, tlumený představou všech možných nevídaných zvrátů, které mohou nečekaně nastat. V tento den se má zúročit pilná práce, která zabíjačce předcházela. Pro zahřátí i na kuráž mnozí nepohrdnou ostřejším občerstvením.

Pán domu s řezníkem se ubírají do kotce pro pašika. Ten není právě ve své kůži, jakoby v předtuše nejhoršího. Hospodář má s vyváděním letitou praxi, mistrně dokáže skrýt lehounkou trému, která se ho přesto v této chvíli vždy zmocní. Smyčka se několikrát smekne. Pašik si prodlužuje život o půl minuty. Vtom se ale smyčka zachytí a hospodář ji utáhne. Pašik opouští nedobrovolně své dosavadní bydlo, je vyveden na dvůr jako do

arény mezi napjaté diváky. Pašik už dál nechce jít, mimoděk tím usnadní řezníkovi jeho smutnou povinnost.

Výstřel z řeznické pistole znamená konec vepříkova života i jeho utrpení a současně odstartuje závod s časem. Řezník pašikovi prořízne hrdlo, pomocník přidrží mísu, kam odtéká nešťastníková krev. Z odchytnuté krve se dělají jelíta a vaří se z ní černá polévka známá jako „prdeláčka“. Prase sebou škube, pomocníci ho přidržují za zadní nohu. Po chvíli se už pašik nehýbá, pomocník

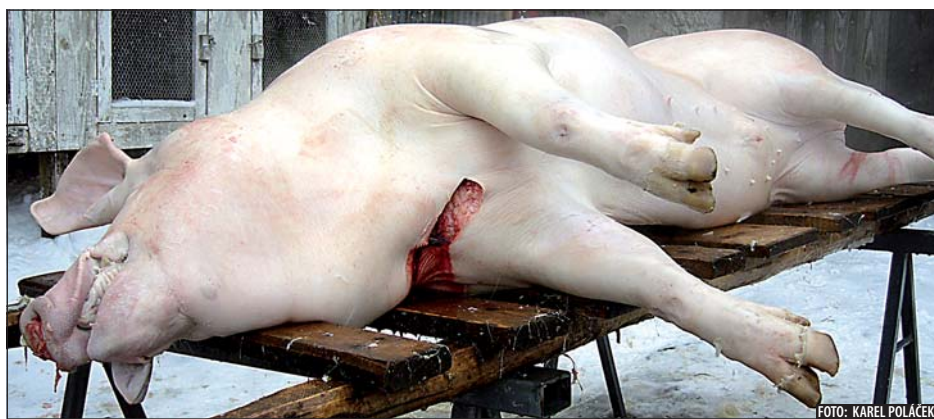

FOTO: KAREL POLÁČEK

stále míchá pilně krev. Ostatní se rychle vzpamatují z krvavé scény, již byli svědky, a chápou se práce. Prase je přemístěno i s nosítky na podstavce, lazebnická procedura může začít. Tělo zvířete je řádně omyto vodou, poté posypáno mletou smolou a po částech zpařováno vřelou vodou.

Pomocí speciálního zvonu s ostrou hrazdou je prase zbaveno štětín. Po jemné „kosmetické“ úpravě ostrými noži a opále-

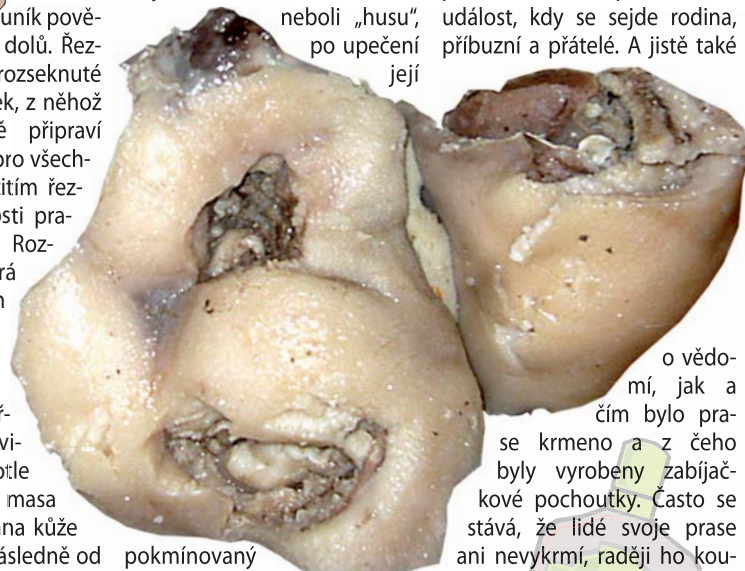
ním houževnatějších zbytků štětín je prase připraveno k bourání.

Za zadní nohy je čuník pověšen na rám, hlavou dolů. Řezník ho rozpálí, z rozseknuté hlavy vyjme mozeček, z něhož šikovná hospodyně připraví lahodnou svačinku pro všechny zúčastněné. Mezitím řezník vyvrhne vnitřnosti prasete a rozebere je. Rozporcuje hlavu, která se po důkladném vyprání ve studené vodě vloží společně s předními nohama, několika vnitřnostmi, kusem krkoviče a zeleninou do kotle vařit. Během vaření masa je z prasete stahována kůže se špekem. Ten se následně od kůže oddělí a pokrájí na kostky stejné velikosti. Vládne všeobecné veselí, společnost se při pilné práci dobře baví.

Maso je uvařeno. Na tenhle okamžik se všichni těší snad nejvíce. Pochutnají si teď na libovém masíčku s křenem, okurkou či hořčicí nebo na bílé polévce, do níž si nakrájí česnek a chléb. Hutnou svačinku spláchnou pivem a silnější jedinci si přituknou slivovičkou. Následuje výroba tlačanky, poté jsou plněny jitrnice a na konec jelíta. Přítomní se zauja-

tě dohadují o poměru koření, protože správně odhadnout vůni, ostrost a hlavní slanosť patří k vrcholům kulinářského umění. Tlačenka, naplněná do žaludku, tlustého střeva nebo umělohmotných sáčků, se vyrovná v chladné místnosti. Zhruba každou půlhodinu je potřeba ji otočit, až doce-la ztuhne, aby její obsah byl rovnoměrně rozložen. Jitrnice a jelíta se musí ještě dovařit v teplé vodě. Zbývá vyškvařit sádlo a rozporcovat maso.

Zabíjačky probíhají podle nejrůznějších krajevých zvyklostí. Někde při čištění prasat používají zvony, někde řetězy s neckami, jinde obojí. Rozdíl lze vyzorovat zejména v postupech při výrobě a sortimentu zabíjačkových pochoutek. Navíc v každé rodině zabíjačka probíhá jinak a rovněž rodinné recepty se liší. V některých krajích s oblibou připravují zabíjačkový guláš. V našem kraji máme v oblíbě „košílku“ nebo „husu“, po upečení její

pokmínovaný povrch totiž připomíná husí pečinku. V mnohých rodinách si potrpí na sulc, v jiných zase vůbec. Na Moravě nešetří česnekem.

Hlavní práce jsou u konce. Společnost v dobrém rozmaru popíjí čaj, kávu, grog pro zahřátí, pivo nebo víno a také něco ostřejšího. Nechybí ani sladkosti pro vyrovnání chutí. Hospodyně připraví výslužky, nezapomene obdarovat své dobré sousedy.

Práce tím ovšem zdaleka nekončí. Veškeré náčiní je

po zabíjačce nutno důkladně umýt a uklidit, což pro pokročilou hodinu připadá většinou na následující den. Kdo chce udit, musí maso naložit do škopku. Někdo si potrpí na paštiku, jiný raději maso zavařuje nebo dělá klobásky.

Zabíjačka znamená spoustu práce a starostí. Stojí také dost peněz a v porovnání s cenami vepřového v obchodních řetězcích výtěžnost z ní v současnosti není až tak oslnivá. Hodně se mění názory na zdravou výživu. Lékaři varují před nadměrnou spotřebou vepřového masa a masných výrobků – a bývají stále častěji vyslyšeni. Staré usedlosti se zbavují chlévů i zázemí drobného hospodáře. Lidé už nemají zájem o neustávající dřinu, chtějí si užít volné chvíle relaxací, koničky, kulturou či sportem.

Přesto zabíjačky nejspíš nezaniknou. Nejedná se přece pouze o výtěžnost a vynaloženou práci. Jde také o společenskou událost, kdy se sejde rodina, příbuzní a přátelé. A jistě také

o vědomí, jak a čím bylo prase krmeno a z čeho byly vyrobeny zabíjačkové pochoutky. Často se stává, že lidé svoje prase ani nevykrmí, raději ho koupí od zemědělské firmy nebo od známého, který se chovem prasat zabývá. Spousta restaurací, hotelů, cestovních kanceláří, ale také firem pořádá pro své klienty nebo zaměstnance zabíjačky při nejrůznějších slavnostních příležitostech.

Zabíjačka patří do naší kultury. Přes kritiku ochránců zvířat nebo některých evropských úředníků.

(KaPo)

FOTO: KAREL POLÁČEK

FOTO: MIRKA ADAMOVIČ

Doba mezi Novým rokem a Velikonocemi je pro mnohé celkem nudným a nezajímavým obdobím. Naši předkové ovšem věděli, jak zahnat nudu v čase, kdy nebylo tolik práce.

Ani z našeho regionu sice zcela nezmizely některé obyčejy, jako oslava příchodu Nového roku, masopust, vynášení smrtě nebo některé zvyky kolem pašijového týdne a Velikonočního pondělí. I tak by ale mohlo být zajímavé připomenout si některé z nich v podobě, jak byly slaveny.

Nový rok byl ve znamení hlučných bujností, směšných a vtipných povídek a pohá-

klad čaputa – člověk malého vzrůstu převlečený napolo za muže, napolo za ženu, který chodil po dědině a bil výrostky, které potkával, aby prý lépe rostli než on a nebyli líní. Povinností tedy nebyla opilost, ale spíše radost a žerty.

Asi nejzajímavějším, i když pro církev ne příliš důležitým, obdobím byl masopust (ostatky, voračky, končiny, fašank), který trval od Tří králů, šesté-

brůna), kozy, čerta, žida, muže se převlékali za ženy a naopak ženy za muže, častý býval například i medvěd s medvěďárem, kominík, vodník a mnoho dalších. Masky chodily v doprovodu muziky po domech, tančily s kolemjdoucími a zlomyslně si z nich tropily legraci, v domech dostávaly buď pohoštění nebo peníze. Dnes muziku obstarává magnetofon nebo jiné přístroje a masky se pozvolna modernizují – rostou jim červená břicha, slámu vystřídal umělá hmota a místo pytlů se k výrobě převleků používají barevné tkaniny vyrobené v Číně – jinak se ale může zdát, že mnoho zůstalo při starém. Masopust vrcholil posledními třemi dny před popeleční středou, i když mnohde nejbujnější slavnosti začínaly již na tučný čtvrtek, tedy týden před koncem masopustu. Zábavy a bujnosti masopustní nebyly obyčejným hýřením, jak si ho představujeme dnes, lidé schovávali svoje nejlepší šaty a šetřili peníze po celý rok, aby mohli po několik málo dní oslavovat sami sebe, oslavit bláznovství světa a uniknout z životní rutiny. Časté bylo, že lidé kvůli karnevalu zchudli, ochoteli nebo dokonce zemřeli, to vše jen kvůli tanci a veselí jednou za rok. Masopust končí a na popeleční středu se pochovává bakchus, masopust, basa nebo se chodí spláchnout popelec do hospody. Pochvalme tedy ty, kteří si o masopustu zaslouženě užívají výtržností, jsou vlastně poslední, kteří prožívají alespoň zléme z dřívější masopustní lidové atmosféry.

Během postního období je dalším zajímavým obyčejem „topení smrtě“, které je považováno za jeden z nejstarších jarních zvyků. Většinou se odehrávalo na pátku neděle postní, které se říkalo též černá nebo smrtná, nebo na neděli květnou. Smrt byla obvykle slamená panna oblečená do ženských hadrů na bidlu, kterou průvod dětí odnesl za ves a poslal po potoce z jásosem pryč. Smrt vystřídalá líto nebo

léto, které bylo do vsi přinášeno. Tento zvyk je stále dodržován i u nás v okolí pod dozorem dobrých učitelek místní školky. Tento rok se taktovky vynášení smrtě chopila paní učitelka Makulová.

Posledním obdobím o kterém se zmíníme je pašijový

telech, které byly církví potírány. Kněz se při příležitosti konce postu a začátku jara snažil obveselit své farníky veselými pohádkami nebo hrami přímo v kostele. Na Velikonoční pondělí, dříve pak i v úterý, bylo zvykem chodit s metlou po městě nebo vesnici a šlehat

Tři králové
Romana Štěpnička

týden a Velikonoční pondělí. Od Zeleného čtvrtka až do Bílé soboty chodili chlapci s klapáčkami a řehtačkami po vsi, zastavovali se u křížů a u kaplí, kde se modlili nebo proklínali Jidáše. Na Bílou sobotu ráno napo-

děvčata po rukou a ramenou výměnou za vajíčka, na poslední svátek velikonoční se role obracely. Dnes metly zůstávají, ale šlehá se po zadečku a pouze na Velikonoční pondělí. Ostatně, i u nás se dá očekávat, že se

Vynášení zimy
Františka Doležalová

dek nebo básní. Lidé si ze sebe tropili žerty, přáli si do nového roku, posílali si novoroční dárky a pořádali průvody masek, ponůcky a jiné obchůzky, jejichž podoba se kraj od kraje lišila. Někde obcházela napří-

ho ledna, do popeleční středy. Charakteristické pro masopust byly především lidové oslavy, průvody masek, zábavy, bály, zabíjačky a jiné společenské události. Průvody masek tropily mnohdy výtržnosti po dědině, ve městech se v rozsáhlých karnevalech lid radoval, pil, dováděl a tančil a na několik dní přebíral vládu nad městem. Groteskní masky a bizarní převleky v sobě nesly hluboko zakořeněné lidské strachy i radosti, kterým se v podobě bujarého veselí i drobných zlomyslností nechával volný průběh. Obvyklé byly masky a obchůzky strážidelného koně (perechta, klibna,

zemřeli, to vše jen kvůli tanci a veselí jednou za rok. Masopust končí a na popeleční středu se pochovává bakchus, masopust, basa nebo se chodí spláchnout popelec do hospody. Pochvalme tedy ty, kteří si o masopustu zaslouženě užívají výtržností, jsou vlastně poslední, kteří prožívají alespoň zléme z dřívější masopustní lidové atmosféry.

Během postního období je dalším zajímavým obyčejem „topení smrtě“, které je považováno za jeden z nejstarších jarních zvyků. Většinou se odehrávalo na pátku neděle postní, které se říkalo též černá nebo smrtná, nebo na neděli květnou. Smrt byla obvykle slamená panna oblečená do ženských hadrů na bidlu, kterou průvod dětí odnesl za ves a poslal po potoce z jásosem pryč. Smrt vystřídalá líto nebo

Masopust
Sabína Hošková

sledy zněly řehtačky vesnicemi a městy, aby později starší chlapci šli „po vejcích“. Zajímavou událostí byl též velikonoční smích, pozůstatek kdysi mnohem častějších bujarostí v kos-

značná část obyvatel zapojí do neformálních oslav jara.

Radujme se tedy z brzkého konce zimy a zkusme nebrat sami sebe tak vážně – oslavám zdar. (oa)

Vynášení zimy
Kláštník PoláčkováVelikonoce
Karolína Poláčková

Rozhovor

Michal Polenda

Rozhovor s panem farářem Michalem Polendou, u příležitosti nejdůležitějších křesťanských svátků v roce, tentokrát musel být veden cestami elektronickými, ani redakční vyslanec, ani pan farář totiž neoplyvají množstvím volného času. Těšte se na zajímavé informace z farního zákulísí i ze života pana faráře. Ptá se Ondřej Adam.

Pane faráři, jaké farnosti máte na starosti a odkdy je spravujete?

K farnostem Cizkrajov a Staré Hobzí, kde působím od roku 2006, jsem dostal před rokem a půl ještě dešánskou farnost.

Můžete našim čtenářům nějak přiblížit vaše aktivity v dešánské farnosti?

To nejdůležitější, co se děje ve farnosti, je mše svatá. Pravidelná je v neděli ráno o půl osmé. Na to se nabalují ostatní události, které přináší křesťanský život (křty, svatby,

pohřby...). Ve středu vyučuji náboženství a pak se podle potřeby „potuluji“ po Dešné, než jedu na mši svatou do Bačkovic. Vydáváme farní časopis. Pokračuje se v opravách kostela...

Jak jste spokojený s farníky a s lidmi z úřadu nebo školy?

Moje zkušenost s touto farností se dá shrnout do slova vstřícnost. Ať jsem požádal o spolupráci obecní úřad, školu, Prdouchy nebo když žádám farníky o 100+1 maličkostí okolo fary a kostela (naposledy třeba oprava díry ve střeše kostela), vždy jsme našli společnou řeč.

Jak se promítají povinnosti faráře do vašeho života, je to práce nebo spíš zábava?

Jsou dny, kdy se modlím a pracuji, a jsou dny, kdy se modlím a bavím se. Modlitba kněze je daná, vychází z mnišské tradice, aby se posvěcoval celý den. Práce a zábava se mi často prolínají. Co to je, když jedu s dětmi na lezeckou stěnu? Mám za ně odpovědnost, ale zároveň si jí užiji také. Nebo kam zařadit mši svatou? Na jednu stranu je to moje „pracovní povinnost“. Na druhou stranu je to druh modlitby, na kterém jsem tak trochu závislý, takže ji sloužím každý den, i na dovolené.

A jak vypadá Váš obyčejný pracovní den?

Popsat jeden den není příliš směřodonné. Má práce má spíše sezónní charakter. Pár svateb, křtů, pohřbů za rok. S tím spojené papírování a besedy se zúčastněnými. Před svátky bývá víc zpovídání, kdy z menších farností jezdíme vypomáhat do Jemnice, Dačic nebo Telče. Na svátky nastává „liturgický marš“, což znamená hodně obřadů během několika dní. Chodím za nemohoucími domů se svatým přijímáním. Ve školním roce učím. Letos mám šest hodin náboženství. Párkrát do roka s dětmi jedeme na víkend, což předpokládá také nějakou přípravu. Jednou měsíčně strávím docela dost času při tisku farního časopisu. Navíc mám na starosti budovu a dotace okolo oprav, což se mi úspěšně daří přesouvat na technické administrátory (pro Dešnou J. Krpoun).

To není málo povinností. Jak jste dospěl k rozhodnutí stát se farářem?

Mám-li to zobecnit, tak věřící kluk si položí otázku o způsobu, jak prožívat svůj vztah k Bohu. Ta prostě visí ve vzduchu. No, a někdy se rozhodne takto.

No, teď to zkusím trochu od čerta – hrájet karty? Pan farář, starosta a učitel přece hrávali mariáš.

To bylo asi ještě v době, kdy pan učitel a pan starosta chodili do kostela – a myslel jsem, že hrávali taroky. Mariáš ale umím, vášnivě jsme ho hrávali v osmé třídě. Teď už jsem ho spoustu

let nehrál, ale takové věci se nezapomínají.

Takže taroky říkáte? A jakými věcmi se bavíte dnes?

Toho je! Muzika, knihy, víno, aktivně sport (vyjma kontaktních míčových)...

Stát se farářem zřejmě není jen tak. Jaká studia a zkoušky musí člověk absolvovat, než dostane farnost nebo církevní „hodnost“?

Musí mít maturitu. Podá si přihlášku do semináře. Přijímá ho biskup, který se rozhoduje na základě rozhovoru, dobrozdání od jeho místního faráře, psychotestů.

Pak pět až šest let studuje na teologické fakultě a žije v semináři, což je taková kolej křížená s klášterem. Zde má dost času na to, aby se rozmyslel a popřípadě odešel. Na konci studia je vysvěcen na jáhna a za rok nato na kněze. Pak podle jeho schopností a momentálních potřeb je rok a více kaplan (tzn. je u nějakého faráře na praxi), a pak je přidělen do nějaké farnosti samostatně. Já jsem po vysoké škole byl rok jako základák na vojně. Po vysvěcení na kněze jako kaplan rok v Hustopečích a tři roky v Tišnově a teď zde samostatně.

V čem jsou Velikonoční svátky důležité pro vás, slavíte je nějak odlišně než jiné svátky?

Tak jako každý křesťan obnovuji své křestní závazky, protože ten slib musí být žitý. O Velikonocích prožíváme jádro křesťanství. Tím se rozcházíme s lidmi, kteří s Pánem Ježíšem a jeho učením „pouze“

sympatizují. Sympatizant může s porozuměním naslouchat na Zelený čtvrtek jeho přikázání lásky. Může na Velký pátek s vnitřní účastí sledovat jeho proces před veleradou a u Piláta, umučení a nevinnou smrt. Může s úctou postát u jeho hrobu. Tam ale jeho cesta končí. Cesta víry jde dál. Je Boží Syn. Zvítězil nad smrtí a vstal z mrtvých.

Panu faráři nezbyvá, než poděkovat za rozhovor a popřát mu hodně úspěchů a radosti z jeho mnohých aktivit.

Den
otevřených
dveří

8. května pořádají hasiči z Dešné k 115. výročí den otevřených dveří. Od 13.00 bude prohlídka hasičské zbrojnice a od 14.00 bude probíhat program na fotbalovém hřišti. Uvidíte tu ukázkou hasičské techniky, kterou si budete moci také zkusit. Občerstvení zajištěno.

Srdečně Vás zvou všichni hasiči.

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem smutečním hostům, kteří se přišli rozloučit s panem Jaroslavem Dohnalem manželka Marie

V pátek 28. května a v sobotu 29. května se budou konat volby do Parlamentu ČR.

Dešná má pouze jeden volební okrsek, volební místnost na obecním úřadě v Dešné pro voliče s adresou místa trvalého pobytu v Dešné, Rancířově, Hluboké, Plačovicích, Dančovicích, Bělčovicích a Chvalkovicích.

Volit může každý občan, který dovrší alespoň druhý den voleb 18 let. Volit se může také na voličské průkazy, které budou vydávat obce od 13. května tam, kde má občan trvalý pobyt. Po vydání voličského průkazu může volič volit na kterémkoli místě v České republice.

Každý volič má povinnost prokázat před hlasováním svoji totožnost a státní

Volby do Poslanecké
sněmovny Parlamentu
České republiky

občanství dle platného občanského průkazu nebo cestovního pasu.

Ze závažných, zejména zdravotních důvodů, může požádat volič obecní úřad a ve dnech konání voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost do přenosné hlasovací schránky.

Žádosti volejte na tel. číslo 384 498 121 a v době konání voleb na tel. číslo 384 498 106.

Občané, pokud Vám není jedno, kdo bude na další čtyři roky zastupovat občany ČR, zúčastněte se voleb. I vy svým hlasem můžete ovlivnit chod České republiky. (vv)

Kaňky – Nekonečný souboj s lidskou blbostí

FOTO: ALOIS ADAM

FOTO: ALOIS ADAM

Kaňky

Jak se Vám líbí...? Nekonečný souboj s lidskou ubohostí.

Je tomu asi měsíc co neuvěřitelný primitiv prohodil oknem autobusové čekárny ulomené zpětné zrcátko. Jak se zdá, to, které chvíli předtím ulomil, když demoloval vozidlo našeho spoluobčana p. Zacha z Dančovic. Čekárnu však „vylepšují“ i další zoufalci.

Na člověka sedá neuvěřitelná beznaděj a smutek, ale nesmíme rezignovat! Účinnou obranou proti lidem tohoto kalibru je důslednost, nesmíme být nevšímaví, když kdokoli cokoli poškozuje. Je třeba okamžitě se ozvat, a pokud není zbylí, tak takové jednání ohlásit, to přece není žádné udavačství. Jinak nám těch několik nevychovců zničí vesnici doslova před očima!!! (aa)

Společenská rubrika

Jubilanti:

- 84 let: Nevřklová Irena, Dešná 19. 5.
- 80 let: Kalejová Mária, Rancířov 22. 4.
- 78 let: Sedláčková Růžena, Dešná 27. 4.
- Bláhová Věra, Rancířov 5. 5.
- Tomandlová Anna, Dešná 15. 5.
- 76 let: Novák Antonín, Dešná 1. 4.
- Seveldová Stanislava, Hluboká 9. 4.
- Krpounová Marie, Dešná 24. 4.
- Widenský František, Dešná 31. 5.
- 70 let: Munková Rozálie, Dančovice 19. 6.
- 60 let: Tříletá Anežka, Dešná 4. 4.
- Kulíková Anna, Dešná 20. 5.
- Brychtová Ludmila, Dešná 4. 6.
- Cejpek Jiří, Rancířov 23. 6.

Úmrtí:

Dohnal Jaroslav, Bělčovice 8. 2.

Věra Poláčková
Karel Poláček

Anketa

Když jsme se rozhodli udělat anketu ve všech místních částech naší obce, netušili jsme, jaká to bude „fuška“.

Našlo se jen málo odvážlivců, kteří by chtěli veřejně v novinách prezentovat svůj názor, byť šlo o velmi prosté otázky. Někteří z dotázaných pojali naši anketu jako možnost postěžovat si na problémy, které my bohužel řešit nemůžeme. Naše noviny nejsou nástrojem Obecního úřadu. Pro nás to mohou být pouze náměty pro články. Několikrát jsme byli odkazováni na „někoho mladšího“. Možná tedy v budoucnu uděláme další anketu s dětmi.

A nyní k našim otázkám:

1. Znáte Dešánské noviny?
2. Chybí Vám v nich něco? Jaké další téma byste uvítal(a)?
3. Jak jste spokojen(a) s jejich dostupností? Máte nápad na její zlepšení?

A Vaše odpovědi:

**Antošová
Anna
Bělčovice**

1. Noviny znám, několik čísel jsem již četla.
2. Zajímala by mě budoucnost zdravotnictví na dešánsku, jestli bude ordinace v Dešné dále fungovat, nebo budeme odkázáni na složité dojíždění. A stav veřejné dopravy u nás. To je další takové téma.
3. Funguje u nás roznáška. Pan Dohnal dává noviny do schránky, takže jsou pro nás dostupné.

**Cejpková
Anna
Hluboká**

1. Ano, čtu každé číslo.
2. Mělo by se psát o problémech v místních částech, např. silnice, rybník. Běžte si vyfotit to smetiště za vsí, to dejte do novin. (V tomto čísle na str. 3 – pozn. redakce).
3. V obchodě už nebyly, dostali jsme je. Bylo by lepší dávat je do schránky.

**Dvořáková
Iva
Dešná**

1. Samozřejmě, moc se mi líbí barevnost, fotografie i obsah.
2. Myslím, že je tam vše, sport, škola, dění v obci, nic dalšího mě nenapadá.
3. Beru si je u sebe v obchodě, hodně lidí se po nich ptá, bývají rychle pryč.

**Guevarová
Olga
Plačovice**

1. Ano, samozřejmě je znám.
2. Líbil se mi například rozhovor s panem Štokrem. Rozhovor s nějakou zajímavou osobností by měl být v každém čísle.
3. Pro obyvatele Plačovic jsou myslím dostatečně

dostupné, stejně všichni chodí do Dešné do obchodu, tak si je tam vezmou. Kdyby se měly noviny u někoho nechávat, tak asi u pana Vinklárka.

**Kloudová
Olga
Rancířov**

1. Ano, znám je.
2. Myslím, že by tam mohly být termíny kulturních akcí, které se budou v obci konat.
3. Bylo by dobré dávat do Jednoty do Rancířova víc výtisků, jsou rychle rozebrané.

**Krátká
Miluše
Dančovice**

1. Ano, známe, čteme je všichni.
2. Mohly by tam být termíny vydání dalších čísel.
3. Vyhovuje nám, když jsou v obchodě, ale poslední číslo bylo ve schránce, a to bylo samozřejmě lepší.

**Mizerová
Nikola
Dančovice**

1. Ano, znám.
2. Případy v Kaňce jsou moc neurčitě, nešlo by to psát konkrétněji?
3. Já přijedu na víkend domů, a už jsou doma, tak s tím starostí nemám.

**Nehyba
Petr
Rancířov**

1. Zná, i když jsem asi neviděl všechna čísla.
2. Nevím, je tam zachyceno veškeré dění v obci. Snad jen by tam mohl být sloupek pro připomínky občanů.

3. Není problém je sehnat. Bereme si je buď v Rancířově v Jednotě, nebo v obchodě v Dešné.

**Petr
Martin
Chvalkovice**

1. Viděli jsme, myslím, jenom poslední číslo.
2. Nic mě nenapadá, je tam snad všechno.
3. Poslední číslo nám roznášel pan Dohnal do schránek. Ale kdyby to tak nebylo vždy, bylo by dobré nechat několik výtisků u někoho doma, kde by si je mohli zájemci vztít.

**Radaušer
Pavel
Plačovice**

1. Já je čtu pokaždé.
2. Je tam toho dost – co se stalo, sport... Měl bych dost nápadů, ale to se do novin asi nedává. Co třeba vztahy na vesnici. Nebo třeba vyhláška o volném pobíhání psů, měla by platit pro všechny...
3. Naposledy jsme je měli ve schránce, jinak si je bereme v Jednotě v Dešné.

**Šteif
Jan
Dešná**

1. Ano, znám. Nevím, jestli jsem viděl všechna čísla, ale čtu je.
2. Já čtu hlavně sport.
3. Mamka je nosí domů, a když ne, vezmu si je v hospodě.

KULTURNÍ KALENDÁŘ PRO ROK 2010

23. dubna Den země v areálu MŠ, odpoledne

7. května Školní žakovská akademie, KD Dešná

8. května Den otevřených dveří – hasičská zbrojnice Dešná, hřiště Dešná

29. května Rybářské závody, rybník Bělčovice

29. května 3. ročník soutěže v požárnímu útoku "Memoriál Jaroslava Mrkvy", hřiště Dešná

5. června Dětské rybářské závody, rybník „Koupalka“ Dešná

26. června Rybářské závody pro dospělé, rybník „Koupalka“ Dešná

27. června Jezdecký den, kolbiště Dešná

25. června Ukončení školního roku, v MŠ sportovní odpoledne

3.–6. července Rybářský maratón, rybník za Dančovicemi

24. července Sportovní odpoledne, hřiště Bělčovice

Termín bude upřesněn Den stromů, sázení stromků v sadu MŠ

Termín bude upřesněn Hubertova jízda, kolbiště Dešná

28. listopadu 1. adventní neděle, tvořivé dílny v ZŠ

Termín bude upřesněn Mikulášské dopoledne v ZŠ

4. prosince Mikulášská besídka, KD Bělčovice

Výzva

Prosím různé spolky a obyvatele jednotlivých částí naší obce, kteří organizují veřejné akce, aby nám do redakce Dešánských novin dali předem vědět. Teprve pak můžeme takovou akci zdokumentovat a zprostředkovat i ostatním spoluobčanům. Informovat nás můžete na tel. 721 346 415 nebo e-mailové adrese dnoviny@seznam.cz. Děkujeme

Přípravné utkání našich perel

Přátelské fotbalové utkání se uskutečnilo v neděli 7. března od 20.00 hodin na umělé trávě v Třebíči. Dlužno poznamenat, že se hrálo za třešketého mrazu. Utkání nakonec skončilo poměrem 1:4 pro hráče

ze Želetavy. Naši však hráli velice slušně, vždyť jejich soupeř hraje o několik tříd výše, a tak nás to naplňuje nadějí na dobré výsledky v naší soutěži.

Že nepoznáváte naše hráče? Žádný div. Takže vězte:

naši jsou červení a vlevo v čelence je Martin Bartošek, v pozadí v kulichu je hlavní dešánský tahoun Milan Novotný, v popředí se čtyřkou staronová posila Ivan Habr ml. a v pozadí v zelené čapce Filip Adam. (aa)

FOTO: ALOIS ADAM

FOTO: KAREL POLÁČEK

Poslední únorovou neděli tohoto roku se několik občanů naší obce vypravilo zdolávat naše nejvyšší hory – Krkonoše.

Zájezd – tedy lyžařský výcvik pro své žáky zorganizovala Základní škola v Dešné, děti je málo, mohli se tedy zúčastnit i rodiče, a protože stále zbývala místa, mohli se přihlásit i další zájemci.

poslední dva kilometry zdolat vlastními silami.

Nahoře nás přivítala velice krásná horská bouda ležící na úpatí Medvědího dolu těsně pod hřebenem Krkonoše, po kterém vedou hranice s Polskem.

FOTO: KAREL POLÁČEK

Před devátou hodinou ranní jsme se pod vedením ředitelky základní školy Mirky Adamové rozjeli vstříc novému dobrodružství. Cesta probíhala ve skvělé náladě a s pokřikem „Máňo už!“ jsme po pěti hodinách jízdy ve zdraví dosáhli cíle. Poslední úsek cesty prověřil naši fyzickou připravenost, neboť Brádrlerovy boudy leží v nadmořské výšce 1156 metrů a každý návštěvník musí

Ubytovali jsme se a školou povinná část naší výpravy se sešla v jídelně, kde proběhla malá instruktáž týkající se bezpečnosti a chování na horách. Po večeři se každý zabavil podle svého uvážení a svědomí, a následně jsme se ukládali na kutě.

Druhý den jsme se probudili do větrného a zasněženého rána. Po vydatné a pestré snídani jsme se přesunuli na sjezdovku

ležící několik metrů od boudy. Jirka Chromý se ujal výcviku začínajících sjezdařů, a ti, kteří již měli začátky za sebou, se směle pustili do sjíždění docela zledovatělé sjezdovky. K obědu jsme se dostavili bez jediné újmy na zdraví a vychutnali si velmi lahodnou krmí, kterou nám připravil, ostatně jako všechna jídla, mistr ve svém oboru pan kuchař Míra. Následovalo odpoledne plné lyžování a po večeři přišly na řadu společenské hry. Večer jsme usnuli spravedlivým spánkem.

Následující den, tedy úterý, jsme strávili opět na sjezdovce.

Na první horskou túru jsme se vydali až ve středu po obědě. Cílem naší cesty byla Martinova Bouda ležící těsně pod horským hřebenem. Za cesty s vysokohorskou přírázkou jsme si tam dopřáli malé osvěžení a vydali se na zpáteční cestu. Zbytek odpoledne strávily děti jízdou na čemkoli a dospěláci si odskočili zalyžovat. Večerní posezení ukončil zasloužený spánek.

Abychom si zalyžovali i na delší sjezdovce než byla ta „naše“, rozhodli Jirka s Mirkou, že se vydáme lyžovat na kilometr vzdálenou sjezdovku zvanou „Davidovka“. Kdo tedy měl zájem a chuť, musel ihned po snídani opustit teplo boudy a vydat se, samozřejmě pěkně pěšky, na místo určení. Odměnou byla mírná a široká, kilometr dlouhá sjezdovka vhodná i pro naše nejmenší. Když se lyžaři kolem čtvrté hodiny odpolední vrátili, neskrývali nadšení z prožitého dne.

Nezaháleli ani ti, kdo zůstali na Brádrlerovkách. Část výpravy sice ulehla se střevními

potížemi, ale zdraví jedinci si mohli užít na liduprázdne sjezdovce. O nemocné se staraly maminky v čele s Mirkou Adamovou, venku se lyžovalo pod mým dozorem, s přispěním velice slibného lyžařského dua

devším za práci s dětmi během výcviku i mimo něj. Poté se ujal slova Jirka a taktéž poděkoval paní ředitelce, dětem i rodičům. Zvláštní poděkování patřilo personálu Brádrlerových boud, paní Aničce, bez níž by to snad ani nešlo, pánům z obsluhy Martinovi a Pídrovi, kteří ukázali, že jsou chlapi na svých místech, panu kuchaři Mírovi, který dělá svému řemeslu čest a hlavně panu Petrovi Bártovi, vedoucímu celé té tlupy, za skvěle odvedenou práci a příkladnou starost o hosty. Hned, jak své proslovy ukončili, pustili jsme se do všech těch dobrot, které nám kuchař Míra připravil. Nutno podotknout, že jsme všechny připravené pokrmy ani nesnědli. Do pokojů jsme se rozešli každý podle svých potřeb spánku.

Na páteční ráno nám počasí připravilo nemilé překvapení. Venku foukal mrazivý vítr a padal sníh tak hustě, že nebylo vidět na protější vrcholky. Děti v čele s Jirkou se přesto rozhodly uskutečnit dlouho očekávaný závod ve slalomu, ale Krakonoš s počasím nepovolil. Po půl hodině se všichni vrátili na boudu.

Výčkali jsme v teplé jídelně na poslední oběd a posléze se vydali na sestup k autobusu ke

FOTO: KAREL POLÁČEK

Janákových. S vidinou večerního rautu, na nějž každý účastník přispěl finanční hotovostí, nám den utekl jako voda.

Raut zahájila svým proslovem paní ředitelka. Poděkovala Jiřímu Chromému za zorganizování celého pobytu, ale pře-

Špindlerovu Mlýnu. Náš bus byl přistaven přesně na čas, a my se rozjeli napříč republikou k domovu.

Cíle jsme opět úspěšně dosáhli, ale jestli všichni ve zdraví, to ví nejlépe každý sám. (KaPo)

FOTO: KAREL POLÁČEK